

LEČENJE KORONAVIRUSNE BOLESTI (COVID-19)

Dragan R. Milovanović^{1,2}, Slobodan M. Janković^{1,2}, Dejana Ružić Zečević^{1,2}, Marko Folić^{1,2}, Nikola Rosić¹,
Danijela Jovanović¹, Dejan Baskić^{1,2,3}, Radiša Vojinović^{1,2}, Željko Mijailović^{1,2} i Predrag Sazdanović^{1,2}

¹Klinički centar „Kragujevac“, Kragujevac

²Univerzitet u Kragujevcu, Fakultet medicinskih nauka, Kragujevac

³Institut za javno zdravlje Kragujevac

SAŽETAK

Koronavirusnu bolest (COVID-19) izaziva RNK virus teškog akutnog respiratornog sindroma 2 (SARS-CoV-2) koji je izuzetno zarazan za ljude. Primarni receptor za virus najverovatnije je angiotenzin konvertujući enzim 2. COVID-19 je respiratorna infekcija, primarno se prenosi kapljičnim putem i bliskim kontaktom sa obolelom osobom. Procenjeni reproduktivni broj (R_0) iznosi 2–2,5, a srednje vreme inkubacije 5,2 dana, u rasponu 1–14 dana (95% granice poverenja 4,1–7,0 dana). Najčešći simptomi obolelih su: povišena telesna temperatura, suvi kašalj, malaksalost, iskašljavanje sputuma i dispneja, potom bol u grlu, glavobolja, mialgija i artralgiya, groznica i vrtoglavica i, ređe, konfuzija, rinoreja, nosna kongestija, gastrointestinalni simptomi, hemoptizije i konjuktivalna kongestija. Poznate su i inicijalne atipične manifestacije. Test lančane reakcije polimerizacije pomoću reverzne transkriptaze u realnom vremenu (rRT-PCR) „zlatni“ je dijagnostički standard ali specifičnost i senzitivnost nisu definitivno utvrđeni. Najčešće komplikacije su: akutni respiratorni distress sindrom, akutno oštećenje jetre, akutno oštećenje srca i aritmije a potom sekundarne infekcije, akutna respiratorna insuficijencija, akutno oštećenje bubrega, sepsa i/ili septični šok, pneumotoraks, diseminovana intravaskularna koagulacija, akutna srčana insuficijencija i pojedinačni slučajevi rabdomiolize. Trajanje bolesti varira a kod hospitalizovanih bolesnika procenjeno je na 16–26 dana (interkvartilni opseg 12–29 dana) dok globalna stopa mortaliteta još uvek nije poznata sa sigurnošću. Lekovi protiv SARS-CoV-2 koji se propisuju na osnovu empirijskih protokola (nelicencirana upotreba) su lopinavir/ritonavir, hlorokin i hidroksihlorokin, nitazoksanid, umifenovir, ribavirin, interferon alfa u inhalaciji dok su novi lekovi u fazama kliničkog ispitivanja remdesivir, nafamostat i favipiravir. Proverena medikamentozna profilaksa COVID-19 za sada ne postoji a vakcina protiv SARS-CoV-2 virusa još nije razvijena.

Ključne reči: koronavirus; pandemija; pneumonija, virusna; dijagnoza; terapija.